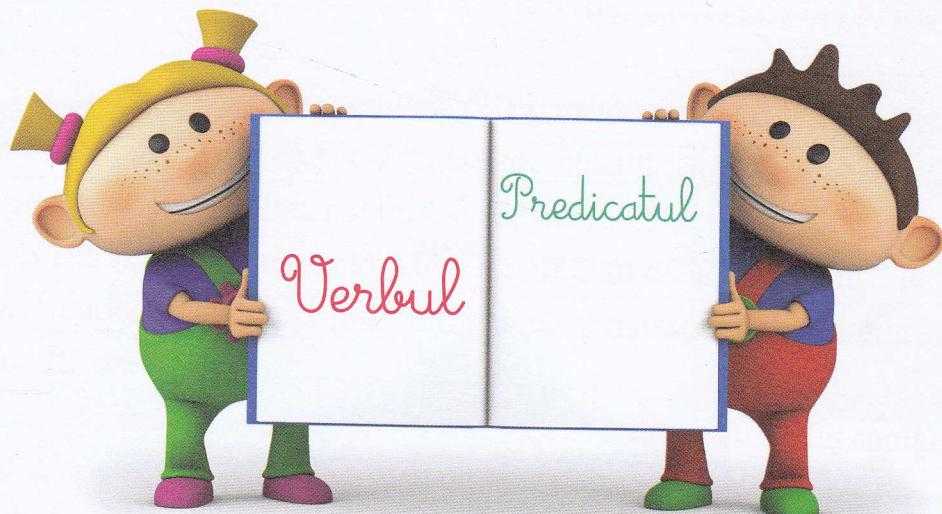

Prima mea carte de

Gramatică

Cuvântul

Observă!

Această propoziție are nici mai mult, nici mai puțin decât douăsprezece cuvinte.

Cuvântul:

- este elementul de bază al comunicării
- este alcătuit din sunete, transcrise prin litere
- are o formă și un înțeles

Cuvintele pot fi:

- **simple:** seară, zece
- **compose:** aseară, treizeci
- **cu un singur înțeles:** ou, ren
- **cu mai multe înțelesuri:** ochi, curent

Scrie cel puțin două înțelesuri pentru cuvintele:

• *ochi* _____

• *capră* _____

• *nouă* _____

• *broască* _____

Stai că...?

...cele mai noi cuvinte din limba română, de obicei împrumutate din alte limbi, se numesc **neologisme**? De exemplu, *puzzle* și *weekend* sunt neologisme.

...cuvintele vechi care au dispărut azi din vorbire se numesc **arhaisme**? De exemplu, *bucoavnă* (*abecedar*) este un arhaism.

...cuvintele care se folosesc doar într-o zonă a țării se numesc **regionalisme**? De exemplu, *cucuruz* (*porumb*), *barabule* (*cartofi*) sunt regionalisme.

năcăfala =

a chită =

Ion Creangă, Amintiri din copilarie

multe *năcăfale*.”

Nu-i rău, mai Stefane, să știe și băiatul tău oleacă de carte, nu

numai de căt pentru popie, cum *chitește* Smaranda, că și popia are

sinoșime din vorbirea curentă. Scrie-le apoi mai jos.

albastru. Recitește cu glas tare textul, înlocuind arhaismele cu

3 Caută în dicționar cuvintele vecchi (arhaisme) scrise cu

ager -

sătuł -

zăpadă -

fată -

cântec -

cald -

partidă -

negru -

bucurię -

dulce -

coloană și cu sens opus (antoniime) pe a doua coloană.

2 Scrică cuvinte pareche cu același înțelis (sinozime) pe prima

+

[redacted] + [redacted] =

+

[redacted] + dată =

+

[redacted] + decât =

bine + înțelis = bineînțelis

1 Observă exemple și completează.

silabe

Observă!

cânt

cân-tec

cân-ta-re

cân-tă-toa-re

în-cân-tă-toa-re

Ține minte!

Silaba poate fi alcătuită din:

- un sunet (o vocală)
- un grup de sunete care conține o singură vocală și care se pronunță cu o singură deschidere a gurii

Cuvântul poate fi:

- monosilabic: tu, măr, cald, drept
- plurisilabic: mere, căldură, dreptunghiular

! Despărțirea în silabe se folosește cel mai des atunci când un cuvânt nu poate fi scris în întregime la capătul rândului. Astfel, pe acel rând rămân una sau mai multe silabe după care se pune obligatoriu liniuță de despărțire (cratima), iar celelalte silabe încep pe rândul următor.

Scrie toate variantele în care se pot despărți următoarele cuvinte la capăt de rând, după model:
gramatică: gra-mati-ca, grama-tică, gramati-că.

portocală _____

matematică _____

Stai că...?

...cele mai lungi cuvinte din limba română care au o singură silabă sunt formate din șapte litere?

De exemplu, *trunchi, ghionți, strânși, prompți*.

Dacă mai găsești și altele, scrie-le dedesubt:

încă trei cuvinte care să aibă același număr de silabe.

4 Scrile cuvantul amabilitate despartit în silabe. Clăsește și scrie

lui a

două dintră silabale le, no, ta, te, vi și za. Poți folosi și a în locul

3 Scrile căt mai multe cuvinte pe care le poți construi cu cel puțin

vi

ma

ce

⇒ prima silabă ⇒ a două silabă ⇒ a treia silabă

2 Formează cuvinte în care grupurile de litere ce, ma, vi să fie:

⇒ o silabă ⇒ două silabă ⇒ patru silabă

1 Scrile pe coloane cuvinte formate din:

1

Substantivul

comun

Observă!

om

pisică

stilou

carte

ploaie

îngheț

emoție

fericire

aniversare

victorie

aur

petrol

Tine minte!

Este partea de vorbire care denumește:

- ființe
- lucruri
- fenomene ale naturii
- stări sufletești

de același fel, care pot fi numărate.

Substantivele comune se împart în:

Simple

floare

voință

stea

Compose

floarea-soarelui

bunăvoință

stea-de-mare

Scrie dedesubt alte trei substantive compuse.

Stai că...?

...substantivul poate să exprime:

- o însușire? *Leneșul* mai mult aleargă.
- o acțiune? *Mersul* pe jos este sănătos.